

גיליון מס':7

עלון אוצרות התורה

פרשת בלק {תמוז תשפ"ב}

סיפור לשולחן שבת – אוזן קשבת // דרשו { // סיפר אחד האדמורים "היה זה לפני כמה שנים", "ישבתי בישיבת 'אור שמח', ועינתי בספר. ניגש אלי בחור, מתלמידי הישיבה, וביקש להיוועץ בי. "התפנית להאזין לכל היוצא מפיו. הבחור שטח בפני את קורותיו וסיפר לי שהוא יתום ל"ע, הוא שיתף אותי בלבטים שיש לו בעניין מסוים, ואני יעצתי לו בחמלת ה' עלי את מה שהיה נראה לי נכון לייעץ. הבחור הודה לי בחום, קם ממקומו ופנה לדרכו. "אחרי ימים אחדים שוב הגיע הבחור ואמר לי שאם אני יכול, הוא ישמח להתייעץ איתי על עניין אחר. שאלתי אותו כיצד הסתיים העניין שעליו דיבר עימי בפעם הקודמת והוא השיב שהוא לא נהג כמו שיעצתי לו, אלא עשה את ההיפך הגמור, אבל עכשיו יש לו עניין אחר שהוא רוצה להתייעץ עליו. "וכך חזר הדבר ונשנה כמה פעמים, הייתי מייעץ לו והוא היה חוזר אחרי כמה ימים או שבועות ומספר לי שבפעם הקודמת הוא עשה את ההיפך הגמור ממה שיעצתי לו, ובכל זאת הוא רוצה להתייעץ עמי שוב... "לאחר שראיתי שכך הם פני הדברים", מספר האדמו"ר, "אמרתי בליבי, מה לי כי אבטל את זמני בשיחה עם בחור שבכל פעם עושה ההיפך ממה שאני מייעץ לו? אם הוא מסתדר בסופו של דבר בכוחות עצמו, אשריו ואשרי חלקו, יניחני לנפשי להקדיש את הזמן הזה לעסק התורה... למה לי לבטל תורה כדי להעביר את זמנו? "לאחר מחשבה נוספת אמרתי לעצמי, הרי הבחור הזה בא לשוחח עימי כי הוא זקוק לאוזן קשבת. ומה בכך אם הוא אינו שומע בקולי? לפחות יש לו נחת רוח וחיזוק מזה שאני מקשיב לו ושואני שותף בצערו ובלבטים האופפים אותו. וכי על כגון דא לא אמרה תורה 'אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך'? "נזכרתי בדברי ה'שם משמואל", שכותב שכמו במלחמה בין עמים, כשיוצאים למלחמה הרי משתתפים בה חיילים מחילות שונים ומפלוגות שונות, ויש מהומה ויריות מצד לצד, ואם כן איך מצליחים בכלל לכבוש ולהשיג משהו? – אלא, שלפני שיוצאים למלחמה עושים תוכנית אסטרטגית וקובעים מטרה. אם היעד הוא ברור, להרוג בחיילי האויב ולהחריב את עריו, אזי גם אם הפלוגות מופרדות זו מזו וכל אחד יורה ומשתמש בכלי נשק אחר, כולם מבינים שהמטרה היא לפגוע באויב ככל האפשר ולהימנע כמיטב היכולת מפגיעה, וכך אפשר להשיג את המטרה. "כך גם אני. הרי אני רוצה ללמוד תורה ואיני רוצה לבטל את זמני, ומאידך אני גם רוצה לשמח יתומים, ולגמול חסד עם הזקוקים לחסד. והמטרה שהיא המכנה המשותף של שני הדברים, היא לעשות רצון ה' – שאני אתייחס לבחור ואשמע את אשר על לבבו. ואכן כך עשיתי והמשכתי לשמוע אותו ולשוחח עמו והוא המשיך לעשות הפוך מהעצות שיעצתי לו... "כחודש וחצי אחרי אותה החלטתי, צלצל הטלפון ועל הקו היה יהודי אמריקאי ששאל אותי האם אני הוא היהודי הזה שמשקיע ביתום שלומד בישיבת 'אור שמח'. השבתי בחיוב, והוא אמר לי שמאחר והוא קרוב משפחה ופוקח עינו על הבחור הזה, הוא רוצה להודות לי מקרב לב על כך שאני מקדיש לו מזמני, כי השיחות האלו מאוד מחזקות את הבחור ומשמחות אותו. בסיום השיחה הוא ביקש את כתובתי, וכעבור זמן מה שלח לי מעטפה ובה סכום נכבד של עשרת אלפים דולרים... "כמה זמן השקעתי בשיחות הללו? לא יותר בכמה דקות בכל פעם. אם נרכז את כל השיחות יחדיו, זה יסתכם בשיעור זמן לא גדול, שאיש מקצוע היה מקבל עליו 400 דולרים לכל היותר. "אבל כשיהודי מחליט לעשות דבר טוב, להקריב מעצמו למען הזולת, כי הוא מגיע למסקנה שזה מה שהקב"ה רצה ממנו עכשיו, אזי חזקה על הגומל לחייבים טובות, שהוא כבר ימצא את הדרך לשלם למי שעושה את רצונו בכפל כפליים מאוצרו הטוב".

טעימה מהפרשה // בלק בן צפור, מלך מואב, עוקב בחרדה אחר מסע הכיבוש והניצחונות של עם ישראל בדרכו לארץ. הוא חושש שעתה יגיע תורו, והוא פונה לשכנתו השנואה, מדיין, לחבור אליו במאבק נגד בני ישראל. שתי המדינות משגרות שליחים נכבדים אל בלעם, הנביא והמכשף הרשע, כדי שיבוא לקלל את בני ישראל וכך להביס אותם. בלעם מבקש מהמשלחת להמתין עד הבוקר, כדי שיוכל לקבל את הסכמת הקב"ה לשליחות. לילה נגלה ה' אל בלעם וצווה עליו "לא תלך עמהם, לא תאור (= תקלל) את העם כי ברוך הוא". בבוקר מודיע בלעם למשלחת, כי על פי ציווי ה' אינו יכול ללכת עמהם. בלק המלך לא מתייאש ושולח משלחת נכבדה מהראשונה. בלעם מסביר לנכבדי מדיין, כי בעד כל-הון-שבעולם לא יוכל לעבור על דבר ה'. בכל זאת הוא מציע להם להמתין לבוקר. באותו לילה אומר ה' לבלעם: "לך אתם ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תדבר". בלעם יוצא לדרך רכוב על אתונו. התלהבותו לקלל את עם ישראל מכעיסה את ה'. הוא מציב בדרך מלאך ובידו חרב שלופה. האתון המבוהלת נוטה מן הדרך אל השדה, ובלעם שאינו רואה את המלאך הרוחני, מכה את אתונו להחזירה לדרך. המלאך שב ומתייצב במשעול הכרמים, שם אין לאתון להיכן לסטות. היא נלחצת לקיר מפחד המלאך, ובתוך כך לוחצת את רגלו של בלעם. בלעם מוסיף להכותה. שוב מתייצב המלאך, והפעם במקום צר כל-כך, שאינו מאפשר מעבר. האתון רובצת על מקומה, ובלעם מכה אותה בכעס רב. ואז מתחולל הפלא: ה' פותח את פי האתון, והיא מטיפה לבלעם על שהוא מכה אותה למרות נאמנותה רבת

השנים. אז גם נגלה המלאך אל בלעם ומוכיח אותו. הוא אומר לו כי האתון הצילה אותו ממוות, ועתה עליו להישמר ולדעת כי שליחותו תתבצע רק על-פי הנחיות ה'. כשהגיע בלעם למואב, הבהיר שוב לבלק, שהוא יוכל לעשות רק את אשר יצווה אותו ה'. בלעם פוקד על בלק להכין לו שבעה מזבחות עליהם יקריב קורבנות, בתקווה שכך ירצה את ה' ותשרה עליו הרוח. אולם משפתח בלעם את פיו, נמצא מברך ומהלל את עם ישראל. בלק לוקח את בלעם לעמדת תצפית אחרת על עם ישראל החונה בגבולו. גם הפעם לא מועילות התחבולות, והבא לקלל נמצא מברך. לאחר ניסיון נוסף, שלישי, מגרש בלק הזועם את בלעם מעל פניו ושולח אותו חזרה לביתו. בין הברכות והנבואות הנשמעות, ברוח ה', מפיו של בלעם, אנו מוצאים כמה עניינים נעלים ויסודיים במהות העם היהודי. בלעם אומר: "הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב" – נבואה המבטאת את יחודו וסגולתו של העם; הוא מציין: "לא הביט אוון ביעקב ולא ראה עמל בישראל" – ביטוי ליחס והאהבה המיוחדת של ה' לעם ישראל; עוד הוא מברך: "הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא"; וכן: "מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל", ועוד ברכות רבות. חשוב לציין שהנבואה וההבטחה לגאולה העתידית ולבוא מלך המשיח, מקורה אף היא בנבואת בלעם: "אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב, דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל בני שת...." משנכשל בלעם בשליחותו, פיצה את בלק בעצה טובה. על-פי עצה זו, פיתו בנות מואב את בני ישראל השוכנים לגבולם והסיתו אותם לדבוק באליליהם. בחרון אפו, מצווה ה' למשה, להוקיע את העובדים לאליל 'בעל פעור', ומשה מעביר את המסר לשופטי ישראל: "הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור". אל שיא ההידרדרות מגיע זמרי בן סלוא, מנשיאי שבט שמעון. לעיני משה ולעיני כל ישראל הוא מביא עמו לאוהלו אישה מדיינית. קם פנחס בן אלעזר, נכד אהרון הכהן, נוטל רומח בידו, ונכנס אל האוהל בעקבות החוטאים. בקנאתו לדבר ה' ולהלכה, הוא דוקר את הישראלי והמדיינית. מעשה הגבורה של פנחס, עוצר את המגיפה שהחלה להשתולל בעקבות חטאי ישראל והפילה עשרים וארבעה אלף חללים. **נורט לפרשה: "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל א-ל" מביא הרב רבנשטיין:** משל למה הדבר דומה? אמר המגיד מדובנא: לשר צבא אחד אשר שמע כי בארץ רחוקה המציא אדם חכם משחה מיוחדת אשר כל המושח בה את גופו לא יזיקו לו שום כלי מלחמה לא חץ ולא חרב. החליט השר להשיג את המשחה המופלאה משום כך נסע אל אותה ארץ רחוקה וקנה את משחת הפלאים בממון רב. בדרכו חזרה לביתו פגש שודדים הללו ירדו לעברו חיצים אולם השר שהקדים ומשח את גופו במשחת הפלאים לא נפצע כלל... כאשר ראו השודדים כי עומד מולם אדם שאינו נפגע מחציהם נבהלו ופנו לברוח. קרא להם השר ואמר להם: "עמדו ואל תפחדו בואו ואכבד אתכם ביין ובמדגנות". "מדוע אתה נוהג עמנו כך?" התפלאו השודדים "והרי עמדנו להרגך ובתמורה אתה גומל עמנו טובות!" "טובה גדולה עשיתם עימי" אמר השר, משום שמשחה נפלאה קניתי המסוגלת להגן על בעליה מפגיעה אולם כל הדרך ניקר בליבי. אולי המשחה אינה מועילה כלל? עכשיו שיריתם בי ולא נפגעתני בטוח אני ביעילותה של המשחה ואוכל להתייצב כנגד כל אויבי ללא פחד!...כן הוא גם הנמשל - סיים המגיד - במשך כל השנים ידעו ישראל "כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל" - הקסמים אינם שולטים בבני ישראל שהרי יעקב היה בבית לבן הארמי והיה לבן מתנכל ליעקב בקסמיו אולם לא היה יכול לו. אולם ידעו ישראל סגולה זו אך פחדו מלנסותה כי מי ירצה להכניס עצמו בסכנה?! והנה כאשר שלח בלק את בלעם לקלל ולהזיק לישראל בקסמיו ולא הצליח אמר ה' לבלק: "טובה גדולה עשית עם בני ישראל עכשיו יודעים בני לבטח כי מובטחים הם בפני קסמים ולחשים שלא יזיקום!..."

ההנהגה השבועית – אהבת ישראל // מו"ר הרה"ג חיים רבי שליט"א

כשאדם מתארח בסעודה אצל משפחה או חברים, צריך להשתדל שלא להכביד על המארחים יותר מדי, אלא לאכול ולשתות מה שנותנים ולא לבקש בקשות מיוחדות. וכן אחרי ברכת המזון, או כשמרגיש שהם מעדיפים להיות באווירה משפחתית לבד, לומר יפה תודה רבה וללכת לשלום.

בדיחות לשבת:

- ילד: אמא, אני רעב. מה יש לאכול? אמא: יש סנדוויץ איקאה. הילד: מה זאת אומרת? אמא: הכל במקרר, חמודי, אתה רק צריך להרכיב...
- אשת הקמצן לבעלה: אתמול חלמתי שקנית לי שרשרת זהב במתנה...הקמצן: למה לא, בחלום הבא אקנה לך גם מכונית חדשה...
- לכל המורים שאומרים שיש להם עניים בגב - רק תדעו שהחכם עניו בראשו.....
- בחור אחד מגיע לעבודה, מקבל את פניו הבוס ואומר לו: אתה מפוטר! הבחור: למה? אבל לא עשיתי שום דבר?? הבוס: בדיוק בגלל זה!...

*** *מת פאזק ואהאפג* ***

מוקדש להצלחת כל ישראל ורפואת כל חולי ישראל, ולע"נ: יחזקאל בן פרחה, נועה בת רחל, הרב אורי זוהר זצוק"ל, הרב יוסף חיים שמריהו בן פאשה מרים זצוק"ל, מנשה בן מסעודה(חסידו), אביבה בת שושנה, זכיה בת גרציה, אביבה בת מינה, מנחם בן גורג'יה, חנינה בת נעימה, פנחס בן שרה, רועי בן לבנה, אהרון בן שרה, אסתר בת חביבה, בכלל נפטרי ישראל